

CHOSZCZNO przedstawia się

Choszczno — miasto położone na północno-wschodnim krańcu województwa gorzowskiego.

Dawna osada założona ponad 4.000 lat p.n.e. W latach 1.300—400 p.n.e. zasiedlana przez ludność kultury łużyckiej (słowiańskiej). Do państwa polskiego włączone z całym Pomorzem w latach 963—967 przez Mieszka I. Około 1268 r. opanowane przez margrabiów brandenburskich aby na krótko wrócić do Polski w XV w. a na stałe — 23 lutego 1945 r.

W 1284 r. Choszczno otrzymało prawa miejskie a około 1289 r. pojawiło się pojęcie Ziemi Choszczeńskiej.

Prawa miejskie oraz liczne przywileje zapewniały szybki rozwój głównie dzięki tranzytowemu położeniu pomiędzy Polską a Pomorzem (tzw. droga Polaków). W 1600 r. np. 467 domów zamieszkiwało ok. 2500—3000 mieszkańców. Pograniczne położenie niepokoiło jednak częstymi wojnami, które najdotkliwiej odczuli mieszkańcy Choszczna w XVII i na początku XVIII w. Niezwykle groźne były również pożary i epidemie. Miasto potrafiło przezwyciężać kryzysy. W końcu XVIII w. wśród ponad 2500 mieszkańców było np. 210 rzemieślników (w tym 46 szewców, 28 krawców, 15 stolarzy, 9 piekarzy i inni).

W XIX i w I poł. XX w. następował równomierny i systematyczny rozwój gospodarczy. Przybywało mieszkańców. Rozwojowi sprzyjało oddanie do użytku w 1847 r. linii kolejowej Szczecin — Poznań. Wybudowano m.inn. cukrownię, dużą fabrykę zapatek, pracowały huty szkła, powstała dzisiejsza mleczarnia. W 1939 r. Choszczno zamieszkiwało 11.678 osób a powiat — 48.169.

W czasie II wojny światowej miasto zostało zniszczone w około 85% i całkowicie wyludnione. Groby 3006 żołnierzy radzieckich określają cenę powrotu do Macierzy. Miasto jednak powstało z ruin i swe najpiękniejsze karty zapisało w okresie Polski Ludowej. Chlubą Choszczna są tytuły Krajowego Mistrza Gospodarności przyznane przez Radę Państwa za wyniki we współzawodnictwach w roku 1984 i 1985.

Aktualnie miasto i gminę o powierzchni 24.597 ha zamieszkuje 21.658 osób (w tym w mieście prawie 15.000). 6.800 Choszcznian pracuje w gospodarce uspołecznionej, głównie w największych zakładach pracy: Zakładzie Maszyn Budowlanych „Bu-

mar", Zakładach Przemysłu Dzierwiarskiego „Korai", Państwowym Ośrodku Maszynowym, Rejonie Drog Publicznych, Przedsiębiorstwie Budownictwa Rolniczego, Komunalnym Przedsiębiorstwie Remontowo-Budowlanym, Węzle PKP i innych.

Na terenie miasta i gminy działa kilka organizacji handlowych i usługowych m.in. PSS „Spolem", GS „Samopomoc Chlopska", Usługowo-Wytwórcza Spółdzielnia Pracy, Spółdzielnia Rzemieślnicza. Prowadzą one m.in. 89 sklepów i 186 zakładów usługowych.

Zadania oświaty i wychowania realizują w mieście 3 szkoły podstawowe, do których uczęszcza 3.242 uczniów. Wykazalność podopiecznych można uznać w Zespole Szkół i Zespołu Szkół Zawodowych. 1.114 słuchaczy uczy się w nich na poziomie średnim i zawodowym zawodu rolnika, ogrodnika, mechanizatora rolnictwa, technika mechanicznego, ekonomisty, spawacza, tokarza, ślusarza mechanicznego, sprzedawcy i wielu innych oraz przygotowuje się do podjęcia wyższych studiów. Tyko Liceum Ogólnokształcące, którego 45-letnie obchodziliśmy 6 września br. ukończyło ponad 2.600 absolwentów. Do 5 przedszkoli uczęszcza ponad 700 dzieci.

Nad zdrowiem mieszkańców czuwa zespół 45 lekarzy medycyny, 5 lekarzy stomatologów oraz 172 pielęgniarki i położne. Szpital dysponuje 250 łózkami a Przychodnię Rejonową odwiedza corocznie ok. 258 tys. pacjentów.

Sporo dokonań odnotowuje się corocznie w dziedzinie kultury. Przystępny i wielofunkcyjny Choszczeński Dom Kultury mieści kino, kawiarnię, salę widowiskową na 480 miejsc (z pełnym zapleczem scenicznym), salę wystawową, baletową i inne.

Wyśitek społeczny oraz zaangażowanie zakładów pracy pozwoliły na wzniesienie najpiękniejszego obiektu tego typu w województwie. Działają w nim liczne koła zainteresowań, zespoły muzyczne i taneczne, ognisko muzyczne, kluby itp. Duże, planerowe występy, odbywać się mogą w społecznie wybudowanym amfiteatrze na ok. 3.000 miejsc.

W mieście jest 12 bibliotek różnych typów wśród których wiążącą rolę spełnia Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej. Obejmują one księgozbiory liczące ok. 250.000 woluminów, prosę oraz różne formy zajęć kulturalno-oświatowych. Z bibliotek korzysta stale 10.500 czytelników (70% mieszkańców), którzy np. w 1985 r. przeczytali ponad 250 tys. książek. Różnorodną działalność kulturalno-oświatową prowadzi: Dom Kultury Kolejarski oraz Klub „Pioski" przy Spółdzielni Mieszkaniowej. W 1983 r. kosztem 3,5 mln. zł społecznie wybudowano świetlicę na Pracowniczych Ogródkach Dzieciakowych „Pionier".

Położenie geograficzne, obfitość jezior i lasów, niezamieszczane środowisko, sprzyjają rozwojowi kultur fizycznej, sportów wodnych i w ogóle sportu masowego. Aktywnie działa Międzyzakładowy Ośrodek Sportów Wodnych, który jest corocznie orga-

nizatorem Mistrzostw Polski SZS i Ogólnopolskich Regat Kolejarskich Jesieni. 4 zawodników tego Ośrodka wchodzi w skład kadry narodowej juniorów. Prężny jest klub pletwonurków „Rada". Spore osiągnięcia notuje Międzyzakładowy Klub Sportowy „Grunwald". Wśród wielu sekcji szczególnie wyróżnia się oddział sekcja badmintonu, która w 1986 r. awansowała do I ligi. Sekcja hokeja na trawie występuje w II lidze a drużyna piłki nożnej — w klasie międzywojewódzkiej. Tradycyjne ogólnopolskie kolejarzkie kryterium uliczne o Memoriał red. Zygmunta Weissa sprawdza we wrześniu na ulice Choszczana największe sławy kolejarzkie.

Dorobek miasta dowodzi gospodarskiego podejścia do rozwiązywania wielu własnych problemów — własną inicjatywą i pracą. Czyny społeczne mają w Choszczynie wieloletnią tradycję i są przedmiotem dużej satysfakcji mieszkańców. Wyśitek społecznym wybudowano Liceum Ogólnokształcące, nowy budynek dydaktyczny w Zespole Szkół, 2 przedszkola na 240 miejsc, plac rekreacyjno-sportowy, Plac Wilosa, amfiteatr, 2 placze, Międzyzakładowy Ośrodek Sportów Wodnych, przelozono sieć gazowa, poddano gruntownej modernizacji i rozbudowie urządzenie gospodarki komunalnej, powstały ciąg spacerowy nad jeziorem. W rozbudowie znajduje się Szkoła Podstawa nr 2, rozfozczylo budowę przedszkola na 120 miejsc a w najbliższym czasie rozpocznie się budowę hali sportowej z basenem pływockim przy Zespole Szkół. Wiele gołych mieszkańców przepracowali na rzecz uliczkachnia ulic i różnych zakłków miasta. W 1984 r. wartość rzonów społecznych wyniosła ponad 72 mln. zł a w 1985 — ponad 65 mln. zł, w tym świadczenia ludności wyniosły prawie 74 mln. zł (ponad 2.000 zł na jednego mieszkańca).

Duży udział w pracach społecznych mają zakłady pracy, wśród których wyróżniają się: Rejon Elektroenergetyczny PKP, Rejon Drog Publicznych, Spółdzielnia Budownictwa Wiejskiego, Rejon Energetyczny i inne. Aktywnie uczestniczy w ujększaniu miasta choszczeńska młodzież.

W ostatnich latach wiele zrobiono na wsi choszczeńskiej (31 wsi administracyjnych przez 19 sołtysów). Społecznym wysiłkiem wybudowano wiele kilometrów dróg, całkowicie rozwiązano problem tęgności telefonicznej, ukończono realizację programu oświetlenia ulicznych, wybudowano wołocęgi wiejskie w Rudniku, Zwierzyniu, Starym Kulkorniu, Pekości i w Kółkach. W 1984 r. oddano do użytku świetlicę w Zwierzyniu, w budowie jest świetlica w Stawęcinie, w 1986 r. oddano świetlicę ze skłosem w Sielnie. Wybudowano remizy strażackie ze świetlicami w Ręce i w Praseczniku. Wyremontowano wiele klubów, świetlic i filii bibliotecznych. Remontuje się zabytkowe pałace w Stradzewie i w Korytowie.

Ale szczególnie cieszą wyniki produkcyjne rolników, którzy ogółem gospodarują na 17.411 ha użytków rolnych. Z powodzeniem wypełniają swoje zadania zakłady pracy świadczące usługi na rzecz rolnictwa lub pracujące na bazie produktów rolnych.

A więc: GS, Spółdzielnia Mleczarska, POM, Centrala Nasienna.

Z satysfakcją stwierdzamy, że społeczny wysiłek mieszkańców Ziemi Choszczeńskiej wysoko oceniają władze polityczno-administracyjne województwa i kraju. Wyrazem uznania było nadanie miastu Odznaki Honorowej „Za Zasługi dla Województwa Gorzowskiego”.

Na trwałe zapisał się w pamięci mieszkańców poniedziałek 24 września 1984 r. W dniu tym Przewodniczący Rady Państwa prof. dr Henryk Jabłoński udekorował sztandar rady narodowej Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. To bardzo wysokie odznaczenie państwowe otrzymało miasto za wybitne osiągnięcia we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej, za mądrą samorządność, za odbudowanie miasta i stworzenie zeń prężnego ośrodka promieniującego w regionie dokonaniem w dziedzinie oświaty, opieki zdrowotnej i kultury. Za pieczołowite kontynuowanie tradycji i przywrócenie autentycznej polskości tym ziemiom. Za wychowanie i wykształcenie światłych Obywateli, którzy potrafili mądrze połączyć los własny z dobrem tej ziemi, regionu i kraju.

Trzykrotnie miasto było laureatem ogólnopolskiego konkursu „Mistrz Gospodarności” zdobywając w 1983 r. tytuł Wicemistrza a w latach 1984 i 1985 — Mistrza Gospodarności Kraju. Nie przyszło to łatwo. Konkurencja była silna i trzeba było nie lada dokonań żeby zasłużyć na te zaszczytne tytuły. Każdy zaangażowany obywatel Choszczyna ma część własnego udziału w tych dokonaniach. Stanowią one przedmiot naszej wspólnej dumy i świadectwo troski o pomyślny rozwój przywróconej do Macierzy, starej, piastowskiej Ziemi Choszczeńskiej.

OBYWATELE ZIEMI CHOSZCZEŃSKIEJ!

Wspólnym wysiłkiem, pracą produkcyjną i społeczną, rozumem i sercem, codzienną postawą obywatelską tworzymy nowe wartości, wzbogacamy region, dbajmy o zachowanie jego uroku, aby Ziemia Choszczeńska nadal zasługiwała na miano GOSPODARNEJ, PIĘKNEJ I KULTURALNEJ.

**Towarzystwo Miłośników Ziemi
Choszczeńskiej**

DNI CHOSZCZNA 19—21 września 1986 r.